

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se

Ref. Fö2024/02010

**Remiss av slutbetänkandet Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv
(SOU 2024:84)**

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har granskat slutbetänkandet utifrån de aspekter myndigheten har att beakta. ISP tillstyrker i stora delar utredningens förslag.

ISP förordar dock att den föreslagna lagen om vissa utländska förvärv av fast egendom (förvärvslagen) i högre utsträckning ska utformas på liknande sätt som lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar (UDI-lagen), främst när det gäller vilka fastigheter som ska omfattas av lagstiftningen, tillståndspliktiga aktörer och gränsvärden vid förvärv. Det bör också övervägas om ISP, i likhet med Försvarsmakten och Säkerhetspolisen, ska utses till samverkansmyndighet enligt förvärvslagen.

ISP:s erfarenheter av UDI-lagen

Den föreslagna lagen har, som utredningen framhåller, UDI-lagen som förlaga. Denna lag trädde i kraft den 1 december 2023. ISP är granskningsmyndighet enligt UDI-lagen. Utredningen har inte kontaktat ISP för att göra sig underrättad om de erfarenheter och kunskaper som ett års tillämpning av lagen har gett myndigheten och som möjligen hade kunnat vara till nytta för utredningen. Med en ny lagstiftning som innebär statlig kontroll på ett helt nytt område följer vissa utmaningar – vissa av generell och andra av områdesspecifik karaktär. Nedan beskriver ISP vissa relevanta erfarenheter av arbetet med den nya UDI-lagen som enligt ISP:s bedömning också har bäring på utredningens förslag om förvärvslag.

Dokument har certifierats av Carl-Johan Wieslander.

Digitally signed by Carl-Johan
Wieslander

Date: 2025.04.30 12:16:01 CEST

REMISSVAR	2(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

Anmälningsskyldigheten även för inhemska och unionsinterna investerare

Enligt ISP:s uppfattning har det varit viktigt att anmälningsskyldigheten enligt UDI-lagen även har omfattat inhemska och unionsinterna investeringar. Utan den breda anmälningsskyldigheten hade flera unionsexterna investeringar sannolikt inte anmälts till myndigheten. Flera unionsinterna anmälningar har efter prövning av ISP visat sig ha unionsextern koppling och myndigheten har i vissa sådana fall inlett granskning.

Det är svårt att objektivt och konkret sätta upp regler och riktlinjer för vilka typer av inflytande som ska anses vara relevanta för bedömningen av huruvida en investering är unionsextern. ISP har erfarit att den breda anmälningsskyldigheten har fångat upp även sådana investeringar där anmälaren varit av uppfattningen att ingen relevant kontroll förekommer från unionsexterna aktörer men där ISP:s utredning har visat att sådan kontroll faktiskt har funnits.

Vidare är det ovanligt att det inflytande som är relevant för prövningen härrör från den direkta investeraren. Även förhållandevis enkla bolagsförvärv genomförs ofta genom en kedja av holdingbolag, där det faktiska beslutsfattandet sker flera steg upp i ägarstrukturen. Att endast utreda den direkta investeraren, utan att följa kedjan av inflytande upp till de fysiska personer som ytterst kontrollerar direktinvesteringen, ger en ofullständig bild av investerarens avsikter. Det gör det också svårt att upptäcka eventuella bulvanupplägg, som kan finnas på vilken nivå som helst i en ägarstruktur.

ISP har noterat att det är relativt vanligt att investerarens yttersta ägare är en eller flera fysiska personer med medborgarskap i flera länder, varav ett land ofta är en stat inom EES. Det kan även noteras att i vissa jurisdiktioner, även inom EES, är det förhållandevis enkelt att erhålla medborgarskap. Att en person innehar medborgarskap i en stat inom EES behöver inte utgöra någon riskreducerande omständighet i förhållande till ett eventuellt annat medborgarskap. I stället kan EES-medborgarskapet ge möjlighet att dölja eller tona ned betydelsen av andra medborgarskap, vilket ISP sett exempel på i prövningar enligt UDI-lagen. Även här är ISP:s bedömning att flertalet utredningsvärda ärenden inte skulle ha inkommit till ISP om anmälningsskyldigheten enligt UDI-lagen begränsats till att gälla fysiska personer med medborgarskap endast i en stat utanför EES.

Gränsvärde

Det lägsta gränsvärde som medför anmälningsskyldighet enligt UDI-lagen är 10 procent av rösterna. Vilket inflytande ett ägande om 10 procent av rösterna ger beror till stor del på hur diversifierat det övriga ägandet är. Ett ägande på 10 procent av rösterna kan räcka för att göra en aktör till en av de största ägarerna i ett bolag, vilket ger en stark röst i styrningen. En situation där en ägare innehar strax under en majoritet av rösterna i ett bolag och en annan ägare innehar 10 procent av rösterna kan medföra beroenden och möjligheter att påverka styrningen för den mindre röststarka ägaren. I kombination med ett aktieägaravtal som ger rätt att exempelvis utse en styrelseledamot kan inflytandet stärkas ytterligare.

REMISSVAR	3(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

Ett ägande om 10 procent ger i sig visserligen begränsade möjligheter att på egen hand påverka styrningen av ett bolag men det ger en position i företaget som övriga ägare måste beakta. ISP:s erfarenhet är att ett ägande om 10 procent, även utan tillhörande aktieägaravtal som ger ytterligare inflytande, kan medföra tillräckligt inflytande för att bli relevant ur ett säkerhetsperspektiv.

ISP vill av erfarenhet därtill understryka att även investeringar som sett var för sig framstår som oproblematiska på en aggregerad nivå kan medföra säkerhetsrisker och ge indikationer på ett modus.

Fastigheter som omfattas av lagen

UDI-regelverket pekar ut vilka verksamheter (t.ex. samhällsviktiga verksamheter inom fastighetsförvaltning) som är skyddsvärda och som därmed omfattas av lagstiftningen. Enligt ISP:s uppfattning har denna avgränsning varit av vikt för ett effektivt granskningssystem där värdefulla resurser har kunnat koncentreras till de viktigaste investeringarna samtidigt som systemet inte har hindrat investeringar i större uträkning än vad som är nödvändigt. ISP ser betydande utmaningar med ett regelverk där samtliga fastigheter ska omfattas.

Samverkan

ISP vill betona vikten av att samverkan etableras i god tid innan lagstiftningen träder i kraft. ISP påbörjade ett förberedelsearbete med flera av de myndigheter som sedermera kom att bli obligatoriska samverkansmyndigheter flera år före UDI-lagens ikraftträdande. I förberedelsearbetet är det viktigt att hitta former för samverkan och att lösa praktiska frågor såsom hur information ska delas på ett säkert sätt, sekretessfrågor, myndigheternas roller och mandat etc. Det tar även tid att bygga upp det förtroende som behövs för ett ändamålsenligt informationsutbyte, där en viktig del har varit att det har funnits ett etablerat forum med ett begränsat antal representanter från respektive myndighet. ISP anser att det har varit gynnsamt för samarbetet att endast en myndighet har ansvarat för samverkan med samverkansmyndigheterna. ISP ser därför utmaningar med förslaget om att samtliga tillståndsmyndigheter ansvarar för samverkan.

Resurser

Under 2024 inkom 1 263 anmälningar enligt UDI-lagen. För dessa ärenden ianspråkto ett tjugotal årsarbetskrafter (därtill ska läggas årsarbetskrafter på samverkande myndigheter). Detta antal har visat sig otillräckligt och ISP fortsätter därför att bygga upp sin verksamhet och förstärka UDI-verksamheten. Inför ikraftträdandet betonade ISP att adekvata resursberäkningar inte till fullo var möjliga att förutse – eftersom det rörde statlig kontroll på ett helt nytt område. Även om den absoluta merparten av ärendena har lämnats utan åtgärd och en stor andel krävt mindre utredningsinsatser tar varje enskilt ärende likväl tid i anspråk (såsom att gå igenom ärendet, begära in kompletteringar, bedöma om anmälan är

REMISSVAR	4(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

fullständig och i övrigt göra de rutinkontroller och andra administrativa åtgärder som krävs i alla ärenden). En viktig erfarenhet är att även enkla ärenden tar handläggningstid i anspråk. En icke obetydlig del av arbetstid läggs därtill på samverkan med andra myndigheter.

Utöver den arbetskraft som direkt arbetar med ärendehantering har ytterligare personella resurser inom registratur, jurister, HR, IT och säkerhet samt tillgång till databaser, IT-verktyg etc. krävts. En betydande mängd resurser behöver även läggas på verksamhetsutveckling.

Enligt ISP:s erfarenheter bedömer myndigheten att utredningens uppskattning om 20 årsarbetskrafter för mellan 3 000 och 4 000 ärenden per år sannolikt är alltför lågt beräknat.

Fastigheter som omfattas av lagen

Utredningen anser att det inte framstår som ändamålsenligt eller lämpligt att låta tillämpningsområdet för den nya lagen omfatta vissa i lagen utpekade fastigheter. Förslaget gäller därmed för samtliga fastigheter i landet.

ISP vill framhålla att ett lagförslag som träffar alltför brett kan komma att medföra en risk för att tillräckliga resurser inte kan läggas på de förvärv som kan inverka skadligt på väsentliga totalförsvarsintressen. För att uppnå en mer effektiv och ändamålsenlig lagstiftning hade det varit önskvärt att avgränsa vilka fastigheter som ska omfattas av förvärvslagen. Detta kan möjligen göras genom att en eller flera av tillståndsmyndigheterna ges rätt att föreskriva om vissa undantag från tillämpningsområdet.

Förvärv som omfattas av lagen

Enligt utredningen bör sättet på vilket ägande- eller nyttjanderätten till den fasta egendom förvärfvas inte vara avgörande för om förvärvet ska vara tillståndspliktigt. ISP instämmer i den bedömningen och framhåller särskilt att ett sådant förhållningssätt även kan stävja kringgåenden och bulvanupplägg.

Bodelning, arv eller testamente

ISP instämmer i huvudsak med utredningens avgränsning vad avser vilka förvärv som bör omfattas av den nya förvärvslagen. ISP bedömer dock att förvärv som sker genom bodelning, arv eller testamente inte bör undantas från kravet på förvärvstillstånd. Aktörer med antagonistiska avsikter agerar långsiktigt och strategiskt för att uppnå sina mål, varför det inte går att utesluta att ett sådant undantag möjligen skulle kunna möjliggöra ett kringgående att överta fastigheter på ett sätt som kan inverka skadligt på väsentliga totalförsvarsintressen. ISP bedömer att detta är ett sådant tungt vagande allmänt intresse att det inte är motiverat med det föreslagna undantaget trots eventuell konflikt med familjerättslig och successionsrättslig lagstiftning.

REMISSVAR	5(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

Uttrycket väsentliga totalförsvarsintressen

ISP ser vissa utmaningar med uttrycket/termen väsentliga totalförsvarsintressen. Dessa intressen bör närmare definieras alternativt bör det övervägas att använda ett annat uttryck som i stället utgår från Sveriges säkerhet.

Andel i fastighet

Enligt 2 § förvärvslagen är lagen bl.a. tillämplig på förvärv av andel av fastighet under förutsättning att förvärvaren inte tidigare är ägare av andel i fastigheten.

ISP bedömer att det med denna begränsning inte kommer att vara möjligt att pröva ”äldre” äganden som aldrig har varit föremål för prövning. Detta trots att ägandet kan inverka skadligt på väsentliga totalförsvarsintressen. Till skillnad mot den föreslagna förvärvslagen möjliggör UDI-lagen en sådan kontroll, eftersom en anmälan ska göras varje gång det är fråga om en investering vilken innebär ett förfogande som motsvarar eller överskrider något av gränsvärdena (se 7 §). Detta innebär att om en investerare utökar sin ägarandel (eller i övrigt förändrar sitt inflytande) efter att UDI-lagen trätt i kraft ska den prövas av ISP om investeringen i övrigt är anmälningspliktig. ISP förordar att, med hänsyn till att en bristande kontroll i detta avseende kan inverka skadligt på väsentliga totalförsvarsintressen, förvärvslagen ska utformas så att det är möjligt att pröva ett utökat ägande.

Förvärv av aktier

ISP delar i huvudsak utredningens bedömning att lagen ska tillämpas på förvärv av aktier i privata aktiebolag eller andelar i handelsbolag eller förening, vars tillgångar i allt väsentligt utgör fast egendom om förvärvaren genom förvärvet direkt eller indirekt får ett bestämmande inflytande över bolaget eller föreningen. ISP delar dock inte utredningens bedömning att det måste vara ett *bestämmande* inflytande och bedömer att UDI-lagens bestämmelser om gränsvärde för inflytande bör införas även i förvärvslagen.

Enligt förslaget avses med bestämmande inflytande att förvärvaren kan utöva kontroll över associationen. Detta ska bestämmas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Som exempel nämns att förvärv av 50 procent av rösterna får anses utgöra ett bestämmande inflytande, men även förvärv av ett lägre antal röster kan ge kontroll (exempelvis om förvärvaren genom avtal samtidigt får rätten att utse majoriteten av styrelseledamöterna).

UDI-lagen utgår från vilket *inflytande* investeraren får i den skyddsvärda verksamheten efter investeringen. UDI-lagen föreskriver ingenting om att investeraren måste få ett *bestämmande* inflytande i skyddsvärd verksamhet för att lagen ska vara tillämplig.

Utöver generella bestämmelser om inflytande har det i UDI-lagen uppställts gränsvärden för när anmälningsplikt föreligger. Anmälningsplikt föreligger om investeraren, någon i dennes ägarstruktur eller någon för vars räkning investeraren handlar, efter investeringen,

REMISSVAR	6(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

direkt eller indirekt, skulle komma att förfoga över röster som motsvarar eller överskrider något av gränsvärdena 10, 20, 30, 50, 65 eller 90 procent av rösterna (7 §). Skälet till att gränsvärdena infördes i UDI-lagen var mot bakgrund av vilken kontroll och vilket beslutsmandat olika äganden medför enligt andra författningar (prop. 2022/23:116 s. 71 ff.). Det nedre gränsvärdet om 10 procent valdes för att detta innehav typiskt sett kan möjliggöra ett *inflytande* i företaget (bland annat minoritetsskyddsreglerna i aktiebolagslagen [2005:551] och lagen [2018:672] om ekonomiska föreningar).

Med beaktande av ISP:s erfarenheter av risker även med ett inflytande som är mindre än *bestämmande inflytande* förordas att förvärvslagen bör omfatta direkt eller indirekt ägande i enlighet med de gränsvärden som gäller enligt UDI-lagen samt att ordet ”bestämmande” tas bort från 3 § 3 förvärvslagen.

Tillståndspliktiga aktörer

Enligt utredningens förslag kommer krav på tillstånd inte att gälla fysiska personer som har fler än ett medborgarskap om denne har medborgarskap i en stat inom EES eller för stater inom EES eller juridiska personer med säte inom EES. För att undvika kringgående av lagstiftningen föreslås krav på tillstånd för juridiska personer i en stat utanför EES om någon av de nämnda tillståndspliktiga aktörerna direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av röstetalet i den juridiska personen. Enligt förslaget ska lagen (1985:277) om vissa bulvanförhållanden utvidgas för att fånga upp de fall då bulvanförhållanden används för att kringgå förvärvslagen.

UDI-lagen har en mycket bredare ansats för att fånga in bulvanförhållanden. Det föreligger anmälningsplikt för alla investeringar som omfattas av lagen, oaktat om du är investerare från Sverige, EU eller tredjeland. Förbud eller godkännande med villkor är dock endast möjligt för utländska direktinvesteringar, dvs. investeringar som görs av en fysisk person med medborgarskap utanför EU, en juridisk person med säte i en stat utanför EU, en juridisk person som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en stat utanför EU eller en juridisk person som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en juridisk person med säte i en stat utanför EU eller av en fysisk person med medborgarskap i en sådan stat (4 §). Enligt andra stycket utgör en investering som genomförs av en investerare till förmån för någon som nämnts också en utländsk direktinvestering. Skälet till utformningen av bestämmelsen är för att förhindra kringgående av lagstiftningen med exempelvis bulvanupplägg (se prop. 2022/23:116 s. 57 f.).

ISP noterar att förslaget bl.a. innebär att tillståndskravet inte kommer att omfatta fysiska personer som har medborgarskap både inom och utom EES samt juridiska personer med säte i en stat inom EES såvida det inte är en tredjelandsaktör som direkt eller indirekt har minst 25 procent av röstetalet eller utövar motsvarande faktiskt inflytande i den juridiska personen. ISP ser en risk för kringgående med en gräns på 25 procent, då antagonistiska aktörer kan nyttja detta för att undvika att fångas in av regelverket och som medför möjlighet för dessa att utöva inflytande över fastigheten på ett sätt som kan påverka Sveriges säkerhet och väsentliga totalförsvarsintressen negativt. Mot bakgrund av

REMISSVAR	7(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

erfarenheterna från UDI-lagen ser ISP även en risk för Sveriges säkerhet och väsentliga totalförsvarsintressen genom att förslaget inte omfattar fysiska personer som har medborgarskap både inom och utom EES.

Sammanfattningsvis förordar därför ISP att den nya lagstiftningen bör omfatta förvärv som görs av fysiska personer med medborgarskap både i en stat inom och utom EES och av juridiska personer med säte inom EES med de gränsvärden som ISP förordar.

Lagens förhållande till UDI-lagen

Subsidiär till UDI-lagen

Utredningen föreslår att förvärvslagen inte ska vara tillämplig på förvärv som är anmälningspliktiga enligt 7 § UDI-lagen. ISP delar den bedömningen men anser att förvärvslagen även bör vara subsidiär till 10 § UDI-lagen. Enligt denna bestämmelse ska den som har för avsikt att investera i skyddsvärd verksamhet på något annat sätt än som anges i bland annat 7 § innan investeringen genomförs anmäla denna till ISP om investeraren genom investeringen skulle komma att överta hela eller någon del av den skyddsvärda verksamheten. 10 § UDI-lagen fångar därmed in även förvärv av fastighet genom exempelvis ett inkråmsförvärv där en fastighet kan ingå. Förvärvslagen bör därför inte vara tillämplig på dessa investeringar. 5 § förvärvslagen bör justeras till att även omfatta 10 § UDI-lagen.

Rättsverkningar av felaktig tillämpning

ISP ser utmaningar med förvärvslagens förhållande till UDI-lagen. En utmaning är tillståndsmyndigheternas möjligheter att upptäcka och bedöma om ett förvärv omfattas av 7 § (eller, enligt ISP:s förslag, 10 §) UDI-lagen. ISP ser en överhängande risk för att ett förvärv prövas enligt förvärvslagen trots att investeringen skulle ha prövats i enlighet med UDI-lagen. Det aktualiserar nästa fråga som rör rättsverkningarna av en ”felaktig” tillämpning av förvärvslagen.

Enligt 18 § första stycket förvärvslagen är ett förvärv som huvudregel ogiltigt om en ansökan om förvärvstillstånd inte görs inom rätt tid eller om ansökan avvisas eller förvärvstillstånd vägras. Prestationerna ska då återgå. I andra stycket föreskrivs ett antal undantag till huvudregeln, bl.a. gäller inte ogiltighetsbestämmelsen om lagfart har meddelats trots att förvärvaren inte har ansökt om förvärvstillstånd eller om förvärvstillstånd har avslagits.

Enligt 20 § UDI-lagen ska ISP förbjuda en investering om det är nödvändigt för att förebygga skadlig inverkan på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige. Ett förbud kan lämnas såväl innan en investering genomförs som i efterhand. Möjligheten att förbjuda investeringar i efterhand gäller för de investeringar som - inte har anmälts trots att anmälningsskyldighet har förelagat (12 §),

REMISSVAR	8(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

- inte omfattats av anmälningsskyldighet på grund av att tröskelvärden inte överskridits men där det finns anledning att anta att investeringen kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige (13 §), och
- har godkänts med villkor men där villkoren inte har efterföljts (22 §).

Ett förbud mot en investering innebär enligt 23 § UDI-lagen att en rättshandling som utgör en del i investeringen eller som har till syfte att genomföra investeringen blir ogiltig. Det krävs ingen särskilt ogiltighetstalan för att ogiltighet ska inträda. Om ett förbud meddelas ska prestationerna som utgångspunkt återgå. Bestämmelsen om ogiltighet gäller bland annat inte för investeringar som har genomförts genom inrop på exekutiv auktion eller som innebär överlåtelse av fast egendom. För dessa kan ISP i stället vid äventyr av vite förelägga investeraren att avyttra det som har förvärvats.

ISP noterar att det kan uppkomma situationer där det är oklart om myndigheten i förhållande till förvärvslagen kommer att kunna använda sig av föreläggande om avyttring som nämns ovan. Som exempel kan nämnas den situationen att ansökan om tillstånd enligt förvärvslagen har prövats trots att 7 eller 10 § UDI-lagen varit tillämplig på grund av ett misstag eller en bristande bedömning rörande UDI-lagens tillämplighet. Det kan även vara den situationen att en förvärvare lämnar felaktiga uppgifter till Lantmäteriet, medvetet eller omedvetet, eller att Lantmäteriet av misstag skriver in förvärvet (trots att UDI-lagen är tillämplig). Som ISP förstår det är denna situation undantagen ogiltighet i förvärvslagen. Enligt ISP är det oklart hur UDI-lagens bestämmelser om förbud – och i nästa led möjligheten att förelägga investeraren att vid vite avyttra egendomen – förhåller sig till förvärvslagens ogiltighetsbestämmelser. Eftersom förvärvslagen föreslås vara subsidiär till UDI-lagen utgår ISP från att vid beskrivet scenario ska UDI-lagen ha företräde och att det därmed går att tillämpa UDI-lagens bestämmelser, trots att förvärvet redan har prövats (felaktigt) enligt förvärvslagen.

ISP noterar i sammanhanget att Lantmäteriet tilldelas ett viktigt ansvar genom undantaget i 18 § andra stycket förvärvslagen jämte föreslagna tillägg i jordabalken (1970:994) och fastighetsbildningslagen (1970:988).

Samverkansmyndighet

Enligt förslaget ska samverkan ske med Försvarmakten och Säkerhetspolisen vid tillståndsprövningen, om det inte är obehövligt. Möjligheten att avstå från samverkan ska endast tillämpas i okomplicerade fall. Vid behov ska tillståndsmyndigheten inhämta uppgifter från andra myndigheter, kommuner och regioner. Det är tillståndsmyndighetens ansvar att bedöma vilken myndighet de vill vända sig till och som exempel på myndighet där kontakt kan komma att förekomma har ISP angetts.

ISP delar utredningens förslag om att samverkan som utgångspunkt ska ske med nämnda myndigheter. ISP bedömer att det bör övervägas om även ISP, i likhet med Försvarmakten och Säkerhetspolisen, bör utses som samverkansmyndighet. Detta främst för att det vid tillståndsprövningen är av vikt att kunna bedöma både omständigheter kring

REMISSVAR	9(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

förvärvaren och fastighetens skyddsvärde varvid ISP:s erfarenheter och kunskaper som granskningsmyndighet enligt den närliggande UDI-lagen är betydande. Samverkan bör ske när tillståndsmyndigheten finner behov av det ("om det inte är obehövligt"). Det är viktigt att granskande myndighet bygger upp en egen förmåga att bedöma i vilka fall som samverkan med ISP bör ske och att det är den granskande myndigheten, inte samverkansmyndigheterna, som måste genomföra grundarbetet.

ISP vill även betona att mycket av den kunskap och det underlag som ISP har behov av för att genomföra bedömningar enligt UDI-lagen får myndigheten från samverkansmyndigheterna. Utöver ISP ser myndigheten därför att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), och möjligen Försvarets materielverk (FMV), kan bidra med värdefull information om fastigheters skyddsvärde utifrån ett totalförsvarsperspektiv. Utöver ISP bör det därför övervägas om dessa myndigheter bör vara samverkansmyndigheter.

Med beaktande av ISP:s erfarenheter förordar ISP att de ansvariga länsstyrelserna får en utpekad länsstyrelse som samordnar kontakterna med samverkansmyndigheterna. Detta för att minimera antalet kontakter inom samverkan och möjliggöra kontinuitet.

Tillståndsmyndighet

ISP tillstyrker förslaget att de civilområdesansvariga länsstyrelserna ska ansvara för prövningen av frågor om förvärvstillstånd. Av effektivitets- och likabehandlingsskäl kan det dock vara fördelaktigt om fyra eller färre länsstyrelser utses i stället för sex. Det bör även, av de skäl som anförs ovan avseende samverkan, övervägas om det ska utses en samordnande länsstyrelse.

Sekretess

Om ISP utses som samverkansmyndighet är det möjligt att uppgifter som kan komma att lämnas till tillståndsmyndigheten omfattas av sekretess enligt 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. ISP bör därför även omfattas av förslaget till ändring av 15 kap. 3 c § OSL.

ISP förordar att samverkansmyndigheternas rätt att få del av information och sekretessbrytande bestämmelser utformas på sätt som gjorts enligt UDI-lagstiftningen och för ISP:s del med en sekretessbestämmelse som anger att en uppgift inte ska lämnas om det finns en sekretessbestämmelse som är tillämplig på uppgiften och övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas (se 6 och 7 §§ förordningen [2023:624] om granskning av utländska direktinvesteringar).

Sanktionsavgifter

ISP delar utredningens bedömning om att införa administrativa sanktionsavgifter och att utformningen av förvärvslagen bör utformas som UDI-lagen.

REMISSVAR	10(10)
Dnr: 2025-7.5.2-0004	

ISP noterar att sanktionsavgiften föreslås kunna bli högst 25 miljoner kronor. Det kan jämföras med att sanktionsavgift enligt UDI-lagen kan bli högst 100 miljoner kronor. I förarbetena till UDI-lagen motiverades taket för sanktionsavgift med att överträdelser av till exempel ett förbud mot en investering, men även andra regelöverträdelser, kan leda till allvarlig skada för Sveriges säkerhet eller för allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige. För att investeraren inte ska kunna räkna in avgiften som en ren affärskostnad måste sanktionsavgiften kunna sättas högt. Med beaktande av detta och vid en jämförelse med säkerhetsskyddslagen och vilka påföljder som kan bli aktuella inom ramen för andra länders granskningssystem föreslås maximibeloppet 100 miljoner kronor. ISP anser att samma risker och samma överväganden för en förvärvare görs gällande även när det gäller utländska fastighetsförvärv och att ett högre tak för sanktionsavgift bör övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Konsekvenser

ISP kan inte i nuläget förutse vilka konsekvenser lagförslaget förväntas få för myndigheten då myndighetens roll inte ännu är klarlagd.

ISP har i övrigt inga synpunkter på förslaget.

Carl Johan Wieslander
Generaldirektör

Detta remissvar har beslutats av generaldirektör Carl Johan Wieslander. Verksjurist Johanna Ödman har varit föredragande. Ställföreträdande generaldirektör Karl Evertsson, enhetschef Lars-Göran Larsson, biträdande chefsjurist Jannice Westerholm samt gruppchef Elin Gylleby har medverkat vid den slutliga handläggningen.